

Sygn. akt III KK 636/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)
SSN Jacek Błaszczyk

Protokolant Katarzyna Gajewska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 22 lutego 2023 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w sprawie **T. T.**,
w przedmiocie wydania wyroku łącznego,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej
z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt II K 3/18,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok łączny i umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej wydał wobec T. T. w dniu 11 października 2018 r., sygn. akt II K 3/18, wyrok łączny. Przyjmując, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 14 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 1558/15, za przestępstwa z art. 191 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 18 lipca 2015 r. na karę miesiąca pozbawienia wolności i karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, w którym ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego środek kompensacyjny w postaci częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej M. T. kwoty 500 złotych. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt XI Ko 5302/06, zarządzono wobec skazanego wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 90 dni w miejsce kary 6 miesięcy ograniczenia wolności. Karę miesiąca pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem II K 1558/15 skazany odbył w całości od 1 października 2016 r. do 31 października 2016 r. (pkt 14 części wstępnej wyroku łącznego);
2. Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II K 253/16, za przestępstwa z art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 23 lutego 2016 r. do 23 kwietnia 2016 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym. Na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w postaci zatrzymania od dnia 4 maja 2016 r. godz. 13.05 do dnia 6 maja 2016 r. godz. 8.45. Orzeczoną wyrokiem w sprawie o sygn. II K 253/16 karę 3 miesięcy

pozbawienia wolności skazany odbył w całości w dniu 8 listopada 2017 r. (pkt 15 części wstępnej wyroku łącznego),
oraz innymi wyrokami szczegółowo opisanymi w komparycji wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt II K 3/18 (pkt. 1-13),
orzekł:

I. na mocy art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i 3 k.k. biorąc za podstawę:

- karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 14 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 1558/15,
- karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II K 253/16,

wymierzył skazanemu T. T. karę łączną 11 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym;

II. na mocy art. 576 § 1 k.p.k. pozostawił pozostałe orzeczenia wyroków podlegających połączeniu do odrębnego wykonania;

III. na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie wyroków nieobjętych wyrokiem łącznym.

Powyższy wyrok łączny nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 19 października 2018 r.

Kasację od tego wyroku łącznego wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego T. T., zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., polegające na połączeniu kar jednostkowych orzeczonych: przez Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 14 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 1558/15, w wymiarze 6 miesięcy

ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, oraz przez Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej wyrokiem z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II K 253/16, w wymiarze 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym i orzeczeniu kary łącznej 11 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym, mimo że kara 10 miesięcy ograniczenia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej w sprawie o sygn. akt II K 253/16 nie podlegała wykonaniu, ponieważ postępowanie wykonawcze w zakresie jej wykonania zostało umorzone postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt XI Ko 1795/18, co skutkowało brakiem warunków do jej połączenia i wydania wyroku łącznego”.

Stawiając powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego niniejszą kasacją wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Trafny jest postawiony przez skarżącego zarzut rażącego naruszenia art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie orzekania, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Po pierwsze, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej wydając wyrok łączny zasadnie stosował przepisy Rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396). Zgodnie z art. 85 § 2 k.k. w ówczesnym brzmieniu „podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa o których mowa w § 1”.

Kwestią istotną w kontekście postawionego przez skarżącego zarzutu jest odpowiednie rozumienie sformułowania „podlegające wykonaniu” zawarte w

przytoczonym przepisie Kodeksu karnego. W literaturze podnosi się, że „nie może stanowić podstawy wymiaru kary łącznej kara, która nie podlega wykonaniu w momencie rozważania kwestii wymiaru kary łącznej, a więc taka, która nie podlega wykonaniu z tego powodu, że została już w całości wykonana lub nie została wykonana w całości, lecz zaktualizowały się przesłanki wykluczające jej wykonanie” (zob. P. Kardas, w: W. Wróbel (red.), Nowelizacja prawa karnego 2015 r. Komentarz, Kraków 2015, s. 494). Możliwość orzeczenia kary łącznej warunkowana jest zatem wykonalnością – w całości lub w części – kar podlegających łączeniu na dzień orzekania kary łącznej, w sposób określony dla danej kary w Kodeksie karnym wykonawczym (zob. np. wyrok SN z dnia 2 września 2021 r., sygn. akt IV KK 653/19).

Tymczasem w niniejszej sprawie jedna z kar podlegających łączeniu nie była wykonalna w dniu wydania zaskarżonego wyroku łącznego. Należy odnotować, że w tym orzeczeniu Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej połączył karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 14 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 1558/15, oraz karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II K 253/16. Rzecz jednak w tym, że postępowanie wykonawcze co do drugiej ze wskazanych kar (tj. kary wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 17 lutego 2017 r., sygn. akt II K 253/16) zostało na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzone postanowieniem referendarza Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt XI Ko 1795/18, ze względu na zły stan zdrowia skazanego, który uniemożliwiał mu wykonanie orzeczonej kary (zob. akta sprawy XI Wo1 124/2017). Wykonanie kary w tym przypadku było więc wykluczone.

Skoro zatem jedna z łączonych w wyroku łącznym kara nie podlegała już wykonaniu, to wydanie wyroku łącznego w niniejszej sprawie nie było dopuszczalne. Tym samym słusznie wskazuje się w zarzucie kasacji, że

zaskarżony wyrok rażąco naruszył prawo materialnego, tj. poprzednio obowiązujący art. 85 § 2 k.k. Należało zatem nie tylko uchylić zaskarżony wyrok, ale również umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 632 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.